

dovednostmi, limitující pro využívání stále se modernizujících učebních pomůcek, didaktické techniky a zejména inovativních metod práce. Uvedený stav pak posiluje privatizační tendence v nižších stupních vzdělávacího systému.

S podfinancováním škol a nedostatečným oceněním učitelské profese souvisí také velmi závažný problém se stárnutím pedagogických sborů. Podíl učitelů do 35 let je ve všech druzích škol nedostatečný vzhledem k podílu učitelů v nejstarší věkové skupině. K učitelské profesi je nutné perspektivní uchazeče motivovat a mladé učitele v systému udržet.

Narůstající rozdíly mezi formami a metodami práce na prvním stupni základních škol i na vyšších stupních vedou k rozevírajícím se nůžkám i ve výsledcích vzdělávání. Vysloveně alarmující je úroveň základních gramotností u žáků 1. ročníků v nematuritních oborech středních škol. Zvyšují se rovněž rozdíly mezi všeobecně a odborně zaměřenými školami, a to nejenom ve výsledcích vzdělávání. Zlepšuje se odborná příprava těchto žáků, ovšem zhoršuje se všeobecná složka vzdělání. I když se tlakem na odbornou přípravu může zlepšit krátkodobá uplatnitelnost žáků odborně zaměřených škol, jejich dlouhodobá perspektiva se nedostatečnou úrovní obecnějších dovedností, jakými jsou například komunikativní schopnosti nebo řešení problémů, zhoršuje.

Na závěr výroční zprávy Česká školní inspekce shrnuje hlavní doporučení směrem k vládě ČR, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a ke zřizovatelům škol. S ohledem na vývoj vzdělávání v jednotlivých krajích je zásadní soustředit pozornost k postupnému vyrovnávání regionálních disparit. Významnou úlohu mohou v tomto směru sehrát individuální systémové projekty podpořené prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, a to zejména jejich řízení a vzájemné propojování. Naprostou nezbytností je cílené a kontinuální vzdělávání pedagogů v oblastech oborových a předmětových didaktik. Jejich vzdělávání, aby bylo efektivní, musí svojí formou odpovídat potřebám škol z hlediska časového i organizačního. Programy musí být dlouhodobé a realizované přímo v prostředí jednotlivých škol. Tak bude možné systematicky budovat další odborné kapacity pro vzájemné vzdělávání v oblastech, které jsou pro úspěšné dosahování vzdělávacích cílů každého dítěte, žáka nebo studenta zásadní. Tématem k urychlenému řešení je kvalita přípravy budoucích učitelů. Máme k dispozici řadu informací, které mohou přispět ke konkrétním změnám v obsahu jejich vzdělávání na fakultách připravujících učitele a také k návaznému systému profesního rozvoje učitelů.

Česká školní inspekce předkládá tuto výroční zprávu s přesvědčením, že bude užitečným kompendiem informací pro všechny, kterým záleží na kvalitě a efektivitě vzdělávání dětí, žáků a studentů a že její obsah přispěje k tvorbě efektivních vzdělávacích politik založených na datech z přímé pedagogické praxe.

